

ESM

ALS JE HOOFD
NET ZO'N
CHAOS IS

ALS JE
KAMER

Loesje

Publicatie 1200
© 2011 ES-Advies - www.esadvies.nl

TOS het onbekende probleem

TOS is de afkorting van Taalontwikkelingsstoornissen. Sinds februari 2014 is deze term de officiële vervanger voor ESM, oftewel ernstige spraaktaalproblemen.

Er is in onze maatschappij en op de scholen veel aandacht voor dyslexie, dyscalculie, ADHD, autisme etc. Hoe gaan we met deze problematieken oftewel 'stoornissen' om binnen Passend onderwijs? Hierbij vergeten we een problematiek die minstens zo veel voorkomt en voor veel problemen zorgt. Of anders gezegd, we herkennen deze problematiek vaak niet.

De kinderen met een taalontwikkelingsstoornis worden vaak met een heel andere problematiek geassocieerd. Vaak wordt er gedacht aan dyslexie, gedragsproblemen, concentratieproblemen of zelfs een lage intelligentie.

Een voorbeeld uit de praktijk, een jongen die ik begeleidde....

Deze Marokkaanse jongen van 12 jaar had wel al een cluster 2 indicatie, zijn spraaktaal problemen waren wel herkend. Zowel in de Nederlandse taal als in de taal van zijn ouders kon hij zeer moeizaam communiceren. Geboren en opgegroeid in Nederland. Toen de basisschool school deze jongen voor verder onderzoek aanmeldde vanwege zijn spraak-taalproblemen en problemen in de communicatieve redzaamheid werd er zoals gebruikelijk een intelligentietest afgenomen. Deze jongen scoorde op de WISC-III-nl een TIQ van 69. Er was een grote discrepantie tussen de verbale en performale schalen.

Aangezien bij deze jongen op de testen van de logopedische screening een duidelijke spraaktaal ontwikkelingsachterstand te concluderen was heeft deze jongen zijn indicatie voor cluster 2 gekregen voor hij naar het VO ging. Hij ging naar het praktijkonderwijs en ik werd zijn ambulante begeleider. In dat eerste schooljaar moest hij een rekentoets van de Cito (E6) maken voor een niveau bepaling. Hij vroeg mij hoe hij deze toets kon maken als hij nog nooit breuken had gehad en procenten. Ik legde hem uit dat hij die mocht overslaan. Maar dat wilde hij niet.... Hij wilde het ook leren. Ik gaf aan dat ik hem er wel bij wilde helpen.

Na tien bijeenkomsten kon deze jongen de breuken feilloos maken en waren we op weg met de procenten.

Dat verbaasde mij bij dit intelligentie profiel. Ik wilde een nieuwe test, maar dit keer (zoals ik zo vaak bepleit bij deze kinderen) een non-verbale intelligentie test Wisc WNV-NL. Deze keer kwamen we op een non-verbale intelligentie van 105..... een erg groot verschil.

Deze jongen is in het tweede jaar dus doorgestroomd naar het VMBO BBL en heeft nu een diploma.

Wat ik hiermee wil aangeven is dat de kinderen met TOS problematiek vaak helaas niet 'herkend' worden en dit een onbekend probleem is, daarnaast is het ook een gegeven dat bij onderzoek deze kinderen met een grote taalontwikkelingsstoornis, vaak getest worden met talige toetsen. Vraag is of we dan een juist beeld krijgen van de mogelijkheden van deze kinderen.

In de hersenen van kinderen/ mensen met TOS lopen de verbindingen tussen hersengebieden anders, waardoor taal minder goed wordt verwerkt. Dit is een problematiek die natuurlijk ook de oorzaak is bij andere stoornissen zoals Dyslexie, ADHD, Autisme etc.

Kinderen met Dyslexie hebben op het gebied van het leren van klanken en woorden, het auditieve geheugen, het fonemisch bewustzijn overeenkomstige problemen als kinderen met TOS.

Kinderen met TOS kunnen veel kenmerken van ADHD vertonen door bijvoorbeeld de onrust van alle auditieve en talige prikkels die niet vlug genoeg in het juiste 'laatje' verwerkt kunnen worden. Zo kunnen deze kinderen ook de clown gaan uithangen.

Kinderen met TOS en autisme zijn die kinderen met veel problemen in de communicatieve redzaamheid.

Toch dient TOS niet verward te worden met Dyslexie, stotteren, autisme of een algemene taalachterstand. Wel kunnen deze problemen gezamenlijk aan de orde zijn als co morbiditeit.

Wat zijn belangrijke signalen bij een Taalontwikkelingsstoornis en redenen om verder onderzoek aan te vragen:

- Een lage woordenschat
- Woordvindingsproblemen
- Slecht verstaanbaar
- Geen goed lopend verhaal kunnen vertellen
- Veel fouten bij het maken van zinnen
- Of spreken in erg korte zinnen
- Vaak niet begrijpen van andere kinderen
- Lijkt vaak niet te weten wat hij/ zij moet doen
- Lijkt niet te luisteren
- Is erg stil en spreekt weinig
- Boos of gefrustreerd als het niet begrepen wordt
- Vaak alleen of terug getrokken gedrag
- Niet deelnemen aan kringgesprekken

In mijn volgende blog wil ik aandacht schenken aan TOS problemen en Dyslexie en de hulpmiddelen die bij deze problematieken kunnen helpen bij het volgen van het regulier onderwijs.

Heeft Jos 'n TOS?

SIGNALLEN VOOR EEN TAALONTWIKKELINGSSTOORNIS (TOS)

Jos spreekt in korte, kromme zinnen

Jos heeft moeite met het vinden van de juiste woorden; hij kan niet goed zeggen wat hij voelt

Jos begint een gesprek niet uit zichzelf

Jos geeft andere antwoorden op je vraag dan je verwacht

Jos is niet altijd goed te verstaan

Jos begrijpen is lastig, Jos begrijpt anderen ook niet altijd

Jos vindt het moeilijk om een verhaal te vertellen

Er is regelmatig een conflict of misverstand met vriendjes en klasgenoten

Mondelinge opdrachten voert Jos niet goed uit

Jos heeft moeite om de aandacht vast te houden

